

liberale Parti nærde til hans Fader, med hvem det havde ført en saa lang Kamp, og han søgte forgeses at fjerne den ved personlige Indrømmelser, navnlig ved at nedsætte Civillisten; men efterat han havde afskediget det fra Vilhelm II arvede Ministerium, som trods sin Frisindethed var Gjenstand for det constitutionelle Parties Mistro, og i October 1849 udnævnt et nyt Ministerium, i hvilket Thorbecke var Sjælen, fjernedes for bestandig enhver Misforstaaelse imellem Kronen og Folket. Der har været mange Brydninger i Nederlandene, og Magten har ofte skiftet Hænder, men Troen paa, at Kongen vilde regere i streng Overensstemmelse med Forfatningen, er aldrig bleven rokket. Derfor gik Høitideligholdelsen af Grundlovens femogtyvende Aarsdag ogsaa temmelig stille af i Nederlandene forrige Aar, idet man ønskede, at dette Jubilæum skulde falde sammen med Kongens, da det var fra hans Thronebestigelse, at den nye Forfatnings Gjennemførelse skrev sig. Det er saaledes en dobbelt Fest, som Nederlænderne have fejret; de have ikke blot hyldet deres Souverain, men ogsaa den nye Tilstand, som under hans Regering er opstaaet, og hertil har der knyttet sig Vidnesbyrd om en levende Taknemmelighed imod Thorbecke, der gik i Spidsen for dem under hele denne Udvikling.

Det fremgaaer allerede af det Anførte, at Lovgivningen har været overordentlig righoldig i Nederlandene i de sidste femogtyve Aar. Af stor Betydning ere navnlig Reformerne i Underviisningsvæsenet, der gjennemførtes i 1857 og 1863 paa Grundlag af fuldstændig Religionsfrihed; baade de offentlige og de private Skoler ere tiltagne i en betydelig Grad, og Staten har forstaaet at respectere Underviisningsfriheden uden at opgive sin Ret til at føre en virksom Control med Skolerne. Der er udstedt nye Valglove for Provindserne og Communerne, Ministeransvarligheden er bleven ordnet ved Lov, og i de vestindiske Colonier afskaffedes Slaveriet, hvorved denne Institution er forsvunden fra alle de nederlandske Besiddelser udenfor Europa. Der er ogsaa indrømmet Colonierne Andel i Bestyrelsen af deres egne Anliggender, og Nederlandene have fulgt Englands Exempel ved at ophæve de Forrettigheder, som tidligere vare indrømmede Landets egne Skibe. Blandt de mærkelige Beslutninger, som Generalstaterne have taget, maa endnu anføres en Lov om Dødsstraffens Afskaffelse. Det er dog især paa det oekonomiske Omraade, at Nederlandenes Udvikling siden 1849 er gaaet fremad med en forbausende Kraft. Da Vilhelm III besteg Thronen, havde Landet kun een eneste Jernbane, som forbandt Amsterdam med Rotterdam og var 84 Kilometre lang, medens der den 31te December f. A. var et Jernbanenet med en Længde af 1541 Kilometre, som for den største Del var blevet udført af Staten, uden at den havde haft nødig at ty til Laan. De mest storartede Anlæg have været forbundne hermed, idet der over Floder, Kanaler og Søer er blevet opført en Række af Broer og Jordværker, for at alle Dele af Landet kunde staae i direkte Forbindelse med hverandre, og selv Zeeland er herved bragt ud af sin isolerede Stilling. Nederlænderne, der saa at sige have maattet erobre deres Land fra Havet, kunne for den her omtalte Perodes Vedkommende med Stolthed henvisse til Harlemmer-Havet, der i Tidens Løb kunde være blevet farligt for Amsterdam, men nu er udtørret og forvandlet til en frugtbar Commune paa 18,100 Hectarer. Det heldige Udfald af dette Arbejde har givet Nederlænderne Mod til at indlade sig paa et endnu større Foretagende. Der vil neppe hengaae lang Tid, førend Regeringen fremkommer med Forslag til Udtørringen af Zuiderzøen, hvorved man uden Overdrivelse kan sige, at Nederlandene forøges med en hel Provinds, da det Terrain, som der her er Tale om at vinde fra Havet, udgjør 495,300 Hectarer. Befolkningens Tilvæxt er ogsaa et Tegn paa, at de sidste femogtyve Aar have været lykkelige for Nederlandene. I 1849 talte de 3,056,879 Indbyggere, ved Udgangen af f. A. var Folkemængden stegen til 3,674,402.

Ogsaa udadtil have Nederlænderne, hvor farlig end den i Europa foregaaende Omvæltning kan blive for deres Fremtid, Grund til at være tilfredse, naar de see tilbage paa Kong Vilhelm III's Regeringstid. Begivenhederne i Tydskland gjorde Ende paa det tvetydige og farlige Forhold, hvori Provindsen Limburg befandt sig, idet den paa een Gang hørte til Nederlandene og til det tydske Forbund. De Forviklinger, hvortil Storhertugdømmet Luxembourg gav Anledning, løstes endvidere paa en for Nederlandene heldig Maade. Skjøndt det dannede et for sig udsøndret Rige, frygtede Kong Vilhelm III dog for, at Preussen, som havde en Garnison liggende i Hovedstaden, skulde benytte hans Souverain i Storhertugdømmet til at indvikle Nederlandene i Stridigheder, og i Marts 1867 blev han enig med Napoleon III om Luxembourgs Afstaaelse til Frankrig.

Bismark modsatte sig imidlertid bestemt, at denne Overenskomst bragtes til Udførelse, og den Conference, som i den Anledning afholdtes i London mellem de Magter, der havde underskrevet Tractaten af 1839, indgik den 11te Mai 1867 en ny Tractat, hvorved Preussen forpligtede sig til at trække sine Tropper bort for bestandig, imod at Luxembourgs Fæstningsværker sløfedes, medens alle Magterne garanterede Storhertugdømmet en neutral Stilling under Huset Nassau-Oraniens Souverainet. Denne nye europæiske Garanti har vel ikke Meget at sige, men Storhertugdømmet blev befriet fra den preussiske Garnison, som gav umiddelbar Anledning til at frygte for ydre Forviklinger, og hvad Fremtiden angaaer, da søge Nederlandene, hvis Befolkning er bestemt paa at bringe ethvert Offer for sin Uafhængighed, at betrygge den ved at gjøre Hæren og Flaaden saa stærke, som Finanserne tilstode det, saavel som ved at udføre nye Fæstningsanlæg.

Det er saaledes intet Under, at det nederlandske Folk med oprigtig Glæde har høitideligholdt sin Konges Jubilæum, og hans personlige Egenskaber ere desuden af den Natur, at de yderligere have knyttet Folket til ham. I Forgrunden staaer naturligtvis, den Samvittighedsfuldhed, hvormed han ved alle Leiligheder har respecteret Grundloven, selv i Øieblikke, saaledes som det navnlig var Tilfældet under en Krisis i 1856, da indflydelsesrige Mænd vilde overtale ham til at troe, at Statens Vel bød ham at sætte sig ud over dens Forskrifter. Kongen afviste alle saadanne Fristelser ved at minde om den Ed, som han i 1849 havde aflagt i den »Nye Kirke« i Amsterdam paa den fra Faderen arvede Forfatning, og Huset Oraniens Skjebne har jo ogsaa fra Begyndelsen af været forenet med Landets Frihed. Som Privatmand har Kong Vilhelm III ved sin Humanitet, Velvillie og Fordringsløshed vundet alle dem, som kom i nærmere Berørelse med ham, medens han overfor den store Almenhed især staaer som en opoffrende og utrættelig Hjælper i Nøden. Naar det gjelder om at vise Godgjørenhed, gaae han og Dronning Sophie, en meget begavet Dame, som fra Würtemberg har medbragt en uovervindelig Antipathi imod Preussen, altid i Spidsen, og ved flere Leiligheder har Souverainen foregaaet Nationen med et saa iøjnefaldende Exempel, at Erindringen herom udslettelig har bevaret sig i alle Hjerter. I Aarene 1855 og 1861, da flere Egne af Nederlandene hjem-søgte af frygtelige Oversvømmelser, begav Kong Vilhelm III sig saaledes til Skuepladsen for disse Ulykker og satte sit Liv i Vove for personlig at bringe de haardt hjemsogte Mennesker Hjælp og opmuntre dem, som havde truffet Foranstaltninger til deres Frelse.

Jubilæet er blevet fejret næsten hele Maanedagen ud, da enhver af de vigtigste Byer vilde have sin egen Festdag, for at Kongen kunde overvære Høitideligheden. Den 11te Mai holdt Kongen og Dronningen deres Indtog i Amsterdam, hvor de paa Banegaarden modtoges af de communale Autoriteter, der havde udstyret Ventesalen med den største Rundhaandethed. En Æresvagt af Borgere ledsagede Majestæterne igjennem den festlig smykkede Stad, hvor der paa Veien til Slottet beredtes dem mange Overraskelser, af hvilke et Chor, udført af forældreløse Børn, især gjorde et stærkt Indtryk paa dem. Om Aftenen vare Slottets Omgivelser glimrende oplyste, og en Sangforening bragte Kongen og Dronningen en Serenade. Den egentlige Fest fandt dog først Sted den næste Dag og afholdtes i den »Nye Kirke«. Der blev afsunget en Festicantate af Digteren ten Kate og Komponisten Verhulst for Soli og Chor, hvorefter der overrakte Kongen Adresser fra det første og det andet Kammer samt fra Byen Amsterdam. Her fremstillede der sig ogsaa en Comitee for i hele Landets Navn at overlevere Kongen en Gave paa 103,000 Gylden, Udbyttet af en Nationalsubskription, der var bleven aabnet i Anledning af Jubilæet, og Hs. Majestæt bestemte, at denne Sum skulde anvendes til Fordel for de Soldater, der ere blevne og blive Invalidere i Krigen paa Sumatra. Derefter begav Kong Vilhelm III sig til den rhinske Banegaard for at modtage Keiser Alexander II af Rusland og følge ham til Slottet, hvorfra de to Souverainer vare Vidner til et smukt og imponerende Skuespil, bestaaende af et historisk-allegorisk Tog paa flere tusinde Mennesker. Den russiske Keisers Besøg varede til Kl. 4 om Eftermiddagen, og to Timer efter afholdtes der en glimrende Banket i Industripaladset. Hele Staden var om Aftenen illumineret, og til Slutning afbrændtes der et storartet Fyrværkeri. Alle Beretninger stemme overens i, at Amsterdam ved denne Leilighed hævdede sit Ry som Rigets mest ansete Stad; men i Rotterdam, hvor Kongen holdt sit Indtog ti Dage efter, og i Residensstaden Haag stod man dog ikke meget tilbage.

## La Rabbia ta.

(Efter det Engelske.)\*

(Sluttet.)

Kort efter Middag sad Antonio allerede paa Bænken foran det lille Gjestgiversted.

Der maatte være Noget, som beskæftigede hans Tanker; thi hvert Øieblik sprang han op og saae urolig henad Veien, som førte til de to smaa Kjøbstæder paa Øen.

»Det seer uroligt ud i Veiret,« sagde han til Verten; men det lod dog ikke til, at hans speidende Blik saameget gjaldt Veiret som Veien tilhøre og tilvenstre. Den trivelige Vertinde havde netop bragt en Flaske af den uforfalskede Vin fra Øen, da der hørtes Skridt i Gruset ude paa Veien; det var Laurella, som kom fra Anacapri. Hun nikkede og blev tvivlraadig staaende. Antonio sprang op.

»Jeg maa afsted,« sagde han. »Det er en Pige fra Sorrento, som kom herover imorges med Præsten, og som skal hjem i Aften til sin syge Moder.«

»Der er endnu længe til Aften,« indvendte Verten. »Hun vil i ethvert Tilfælde have Tid nok til at drikke et Glas Vin. Holla. Kone, bring et Glas til!«

»Tak, jeg vil ingen Vin have,« sagde Laurella, uden at komme nærmere.

»Fyld kun Glasset, Kone; hun vil nok lade sig overtale,« vedblev Verten.

»Lad hende være i Fred,« sagde den unge Skipper. »Naar hun engang har sagt Nei, faaer ingen Engel eller Helgen hende til at sige Ja.«

Efter et kort Farvel ilede han derpaa ned til Baaden, løste Touget og ventede paa Pigen. Denne neiede for Vertinden og gik med usikre Skridt ned til Strandbredden, idet hun saac sig om til alle Sider, som om hun haabede, at der vilde vise sig en Passager til. Men Landingsstedet var som uddød; Fiskerne sov, og kun nogle enkelte Kvinder og Børn sade udenfor Dørene og spandt eller legede. De Fremmede, som kom over til Øen om Morgenen, ventede til Aftenkølingen indfandt sig, førend de toge tilbage. Laurella opdagede altsaa Intet, som kunde opmuntre hende. Hun havde heller ikke Tid til at tøve ret længe, thi førend hun vidste et Ord deraf, tog Antonio hende i sine stærke Arme og bar hende som et Barn ud til Baaden. Han sprang nu selv op i den, og nogle kraftige Aareslag bragte dem ud i rum Sø, førend hun var kommen rigtig til Besindelse. Hun havde sat sig saaledes, at hun næsten vendte ham Ryggen, saa at han kun kunde see hende fra den ene Side; hun var mere alvorlig end sædvanlig. De fyldige Læber vare tæt sammenpressede, og hendes skjælvende Næseboer forraadte en stærk indre Bevægelse.

Efter nogen Tids Forløb begyndte hun at føle Heden. Hun bandt sit Tørklæde over Hovedet og gav sig ifærd med at spise det Brød, hun havde taget med. Antonio udholdt det ikke længere. Han tog to Appelsiner op af en af Kurvene, rakte dem til Laurella og sagde:

»Der, Laurella, spis disse til dit Brød. Tro ikke, at jeg har gjemt dem til Dig; de maae være faldne ud af Kurven — jeg fandt dem i Baaden.«

»Spis dem selv, Antonio, jeg har nok i mit Brød,« svarede hun.

»De ville forfriske Dig, Laurella; Du er gaaet langt idag.«

»Jeg drak et Glas Vand, førend jeg forlod Anacapri, og det har forfrisket mig tilstrækkeligt.«

»Som Du vil,« sagde han og lod Appelsinerne falde i Kurven igjen.

Atter Taushed. Havet var blankt som et Speil, Baaden gled jævnt fremad, medens de hvide Søfugle, som havde deres Reder i Klipperne paa den steile Kyst, fløi lydøst frem og tilbage.

»Du kunde give din Moder Appelsinerne,« begyndte Antonio igjen.

»Vi have endnu nogle derhjemme, og naar de ere spiste, kan jeg kjøbe flere.«

»Bring hende dem med en Hielsen fra mig.«

»Hvorledes? Hun kjender Dig jo ikke.«

»Men Du kunde jo sige hende, hvem jeg er.«

»Jeg kjender Dig heller ikke.«

Det var ikke første Gang, hun havde negtet

\*) Vi ere blevne oplyste om, at denne smukke Fortælling er skreven af Paul Heyse, og ikke er original engelsk. Naar Oversætteren har staaet i denne Formening, da er dette undskyldeligt; thi den findes i »Baensch's Pocket Miscellany« Vol. 27, uden Angivelse af Forfatter, og paa Oversætterens Henvendelse til Forfatteren om Ret til at oversætte den, svarede han, at »han hverken kunde meddele eller negte den, da de i Bindet optagne Fortællinger vare hentede fra engelske og amerikanske Forfattere.« — At »Dagstelegrafen« under Rubriken »Uheld« har meddelt denne vigtige Begivenhed, under os ikke; thi naar et Blad har saamange »Uheld« i sine Meddelelser som dette, finder det maaskee en Trost i *commune naufragium*. Red.